

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a cse in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tranite la
Redatiunea direginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 er. d
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

MORBURILE OSTRUNGARIEI IN URMAREA DUALISMULUI.

Némtiulu morbosu eatra **magiarulu** morbosu: „Mái cumnate! déca la mine este numái unulu, dara la tine sunt duoi **draci** in fóle”.

(Doctorulu **Andrási** pentru sine: Aoleo Dómné! mintea-mi sta in locu. . . morbula e mare si invehitu la amenduoi . . . ce o sà me facu, ea sà scapu de rusine si de respandere? Lumea ascépta multu dela mine; prósta lume! au nu seie ea, cà doctorii sunt siarlatani mari . . . Dar' tote-si cautu sà me prindu de ce-va. déca m'au ehiamatu sà facu minuni. — — Voiu prescrie si eu un'a un'a medicine paliative; — — in urma voiu comandá *amputarea* imflatureloru. Incercarea ast'a drastica dreptu cà e multu periculósa chiaru pentru viét'a patientiloru, — dar' ce-mi pasa, cà-ei si in estu casu morbosii mai voru scapá de — si fótatiile loru!)

Mersulu natiunei romane d'in Ungari'a la aperarea patriei comune.

— Ari'a: dupa placu. —

Susu natiune romanésca!
Patri'a ta unгурésca
E ca sa se risípésca!
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Detorinti'a vi impune,
Domnirea a ve supne
Si a face lucruri bune;
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

D'in iubire crestinésca
Romanulu las' sa iubésca
Patri'a sa stramosiésca;
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Cà-ci *Árpád*-ulu celu vestitu
De dusimani elu v'a feritu, —
Ba si tare v'a iubitu (?)!
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Séu n'ati fostu si voi domni mari:
Selavi, iobagi si mari pandari,
Croitori, càrpaci-cizmari? —
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Dar' acum n'aveti: dreptate,
Fratietate, libertate,
Si temnitie ferecate? ? .
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Séu oficiele de statu,
Nu-su marfe de cumparatu?
Curse bune de tradatu?
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

Regimulu nostu de presinte
Nu este la toti parinte? ? —
Nu vorbesce dulci cuvinte?
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

N'avemu legi? n'avemu dreptate?
Lucruri bune for' pecate?
Intrigi bine calculate?
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

A ta nationalitate,
Nu-e calcata draga frate
In petiore multu spurcate?
Susu cu toti „*kutya tehát*“
Pentru tíera si 'mperatu! . .

*Deci natiune romanésca
Pentru tíer'a unгурésca,
Unde-e iubirea fratiésca,
Iupta-te „*kutya tehát*“, —
Cà-ci me crede-a meritatu!!!*

Trimbitiasiu.

PONE CANDU — TOTU ASIÈ? !

Precedinti'a:
(Animoso.)

De óre ce in 15. ianuaru 1872. st. n. se va tiené o congregatiune comitatense, éra statutele „Reuniunei nóstre politico-natiunali“ defigu terminulu siedintieloru comitetului centrale alu seu pe diu'a premergatória fia-carei congregatiuni comitatense, pr'in acést'a am onóre a conchiamá siedinti'a comitetului centrale a „Reuniunei politico-natiunali a tutoru romaniloru d'in comitatulu si cetatea Aradu“ pe 14. ianuaru 1872. s. n. dupa a média-di la 4. óre in localitatea indatinata, invitandu-ve a partecipa in numeru câtu de frumosu si a îndemnâ si pre membrii d'in giuru a comitetului comitatense la partecipare, atátu la siedinti'a comitetului centrale, câtu si la congregatiunea comitatense.

Aradu 1/1. 1872.

Demetriu Bonciu.

Urmarea:
(Pianissimo.)

D'in vre o 250. membrii ai Comitetului centrale dela dis'a Reuniune s'au prezentatu 5. di cinci (!), cari apoi dandu buna sér'a unulu altui'a s'au imprasciatu cu buzele drimboiete,

Moralulu:
(Furioso.)

Pone candu — totu asiè? ! cà-ci ne omóre indiferentismulu duiloru? ! !

Suspínulu madamei Hungari'a la despartirea lui Andrásí.

*Remai sanetósa!
Mi-a dásu si s'a dásu.
Némtiulu reu me-apésá;
O sa peru acusi.*

Cev'a d'in frumseti'a limbei magiare.

I.

„Én ezen embertelen, ember-megvetette, személynéknek nem engedelmességek.“

(Eu nu me potu supune acestoru persóne fore omenia si despretiuite de ómini.)

II.

„Szerfelette becses, édes, kedves és egyetlen egy, eszményképem, Etelke! Szegeden.“

(Preste mesura scumpulu, dulcele, dragalasiulu si uniculu meu idealu, Adela! in Seghedinu.)

Unei femei.

Buzele-ti sunt fagu de miere,
Si nectaru e-alu teu sarutu;
Totu-si de candu esci muliere
Pre barbatu tristu l'ai facutu,
Cà-ci amaru l'ai amaritu
Cu necasu si cu uritu!

ESCRIERE de CONCURSU.

De óre ce câtu de curendu au a se intemplá alegerile de deputati la camer'a lui P ist'a, — se deschide concursu pentru câteva sute de Dr. Bancheri, cari trobue sa preserie si sa dec mediulóce ajutoratórie busunareloru candidatiloru de deputati.

Supremati'a.

Dómne treznesce-i!

(Unu eco dela alegeri.)

Dómne tuna si treznesce.
— Déca ai potere 'n ceriu, —
Toti misieii-i prepadesce.
Baremi adi. déca nu ieri.

Ieri, candu bravii nosti ca lei
Pentru drepturi se luptau,
Candu de-ai nosti romani misiei
Pe ascunsu ne totu vindeau.

Sà castige — ne vindeau —
Hodolóne, bucaturi,
Daruri, ce stapanii dau
Unoru astu-feli de rupturi. --

Cari, fore ca sà trecnéscă
De fric'a lui Domnudiéu.
Cu-o placere díavolésca
Sugruma totu némulu seu:

Si-si ucigu ei si pre mama
Si pre frate si surori,
Numai ca sà-si iee vama
Dela-ai nosti impilatori. . . .

Cei ce-aru vrea ca sà sterpésca
Némulu nostru romanescu.
Ca-asié apoi sà domnésca
Soiulu cel'a mongolescu.

Dar' tu Dómne mi-i treznesce,
— Déca ai potere 'n ceriu, —
Pre misiei mi-i prepadesce,
Baremi adi, déca nu ieri!!

TAND'A SI MAND'A.

T. Óre de ce se interesă. **O**send'a atât'a de multu de diregatorii romani la restauratiunea de mai de unadl, — scii colo, candu mergeamu sà votizam, — de totu i chiamă sà-i védia?

M. D'apoi ca sà-i védia, cari se au datu dracului, pre partea lui. . . .

T. Asié am ganditu-o si eu.

S'a adevéritu.

Inaintea unui judetiu, unu talharius candu tocmai si-spunea elu nevinovati'a sa, se intomplă de presiedintele stranută. Vedi dnule presiedinte! — díse talhariulu de locu — că e adevéru ce spunu eu. Ba sà ierti — ilu intrerupse presiedintele — că-e dreptu ce am cugetatu eu, că-ti voiu spune. — Si ce-mi vei spune dle presiedinte? Aceea, că esci unu strengarius mare, si vei avé trei ani de robia!

DE UNDE SE DERIVA CUVENTULU UNGURESCU „nadrág?”

Mi spuse o plugaritia, cà venindu ungurii la anul 887. in tíer'a nóstra, — erau imbracati numai cu nescepei de animale. La ce sesulu frumosu celu romanu, nepotendu suferi goletatea lor, d'in compatimire, li cinstea acestoru unguri câte o pareche de cióreci (ciucuri); dar' nesciindu vorbi cu acelu poporu selbatecu, se duceau la ei si dandu-li ciórecii li diceau numai: „na draga“! Ungurii gandindu cà cuvintele audite sunt numele obiectului daruitu. le-au adoptatu si ei in limb'a lor. si de atunci remase cuventulu: „nadrág.“

Si mintiun'a e vorba.

Nebotezatulu „Consortiu“ alu „Patriei“ d'in Pest'a ni spune pr'in baetielulu lor redactore, cumu-cà elu, adicate consortiulu, se va osteni si va lucrà necontenitu pentru fericirea si salvarea onórei nóstre nationale. — — Dar' vedi noi pare-ni-se cà cunóscemu pre multi d'intre cei d'in consortiu de pr'in adunările comitatense si de pe la alegerile de deputati díetali, pe unde ei asié de grozavu ni au aperatu onórea nationale, in càtu Dieu ni rosiá obrazulu de — *rusinea lor*. . . !

SPRUCASORU.

La díu'a de instalare
A fispanului nostu, care
Gratosu ni s'a tramisu,
Ca sà ne faca de risu, —
Intre multi care d'in care
In baseric'a cea mare,
Unde si **Dragutiulu** nostu
I-a cantatu unu „Bog da prostu“:
Badea Mitru, Buduroiu,
Caseau gurele-amendo!

Siarlatanaria nemtiésca.

Unu profesore de némtiu, séu mai bine dísu unu siarlatanu Burestescu, d'in Berolinu, cu numele Orlice, si-buciuma pr'in tóte díurnalele unu opu esitu d'in fundulu creriloru sei spre vendiare, d'in care opu — dupa cumu díce elu — ori si cine póte aflá metodulu de a face *terno* — si *ambouri* câte numai va voi. — — Daru curiosu, cà siarlatanulu acél'a, care scie metodulu de a castigá in „lotria“, in locu de a-lu practisá elu insu-si, ca sà castige parale, spre a potè trái lumea alba, — elu inca se mai chinue a invetiá pre altii pe plata; séu póte cugeta dnulu siarlatanu nemtiésca, cumu-cà lumea e prósta? ori cà nemtíloru acum' tóte li sunt iertate si in Romani'a si pretotindenea? ! . . .

— Wart' a piszli! !

Ciguri-Miguri.

(§) In Rom'a sà se fia ivitu mai de una-di unu pruncu de alu lui **Antonelli**. — Cardinalulu trasu la respundere pentru scandalulu acest'a, a dísu, cà elu, ca cardinalu, nu mai póte fi responsabile pentru nebuniile ce le-a facutu elu ca preotu símpļu.

Respunsulu nu aru fi reu, díce Tand'a; — dóuedieci-si cinci inse totu-si aru meritá respunde Mand'a.

Meliti'a Redactiunei.

Dloru cari de aci 'nainte voru a se aboná la díurnalulu nostru li putema servi cu nrii dela inceputulu anului.

Lui *Vas* in L. — Díurnalulu s'a speduitu tuturoru prenumerantíloru, ce i-ai tramisu pone in díu'a de astadi. Cele-l-alte in epístóla particulária.

Dnii I. M. M. in *Blasia*: Pii bunii numai si incaséza DTe dela respectivulu, cá-ei ca colectantii poséda mai multa titlu de dreptu de cátu noi, cari i-amu tramisu numai diurnalulu la comand'a DTele. Notariulu d'm B. inea i s'a spusutu. Salutari cordiali!

Dnii G. C. in *Zabr.* (Bonatu.) — Restant'a depe anulu trecut'u o amu priimutu cu multumire. S'a-ti tramitemu diurnalulu si mai departe cá-ei ai uitatu a face mentiune.

Dnii T. C. in *Köbánya*: La cerere ti-am tramisu lista n'ost'ra de prenumeratiune insocita de anulul I. alu diurnalulu. Aceptu apromisiunea. Cea-l-alta dorint'a inea se va implini. La Pest'a nu mai potutu aflá, cá-ei de 4. septemani jaos in patu la Aradu; acum' mi este ce-va mai bine, si dupa reinsenatosiare volu plecá spre Pest'a. Habitatiunea mea in Pest'a e: Schützengasse nro 5. I. Stock.

Dnii P. Cont. . . . in P. B. — Ti-amu implinitu cererea motivata inse aseptamui!

Dnii I. S. in *Triaa*: — Bucurosu, inse te rogamu a tiene in evidint'a terminulu. Pre sun'a cea capitale ce voi s'a ni tramiti tu o s'a cumparamu nemicu, ci delocu o vomu predá o tipografulu, silografulu, etc. Grecesculu **Z** s'a eliminatu.

Dnii G. S. in O. D. — La cererea DTele respundemtu in bun'a sperant'a cu „Aminu“ adica lasé s'a fia! Cele 3. versu si gacitur'a priimite si se voru publicá. Era cátu pentru „Romanulu glumetiu“ parerea n'ost'ra este: ca t'ote operele DTele umoristice s'a le publici pre rondu in cutare diurnalulu umoristicu, de unde apoi mereu s'a se retiparéseca intr'o brosiura de sine statatoria in atáte esempaltie in cáte voiesci, cá-ei estu-modu retiparirea aru costá fórté puéinu si prim' umare fiindu micu pretulu opulu, aru avé trecece mai mare. La d'lu contra ai spusá multu cu elu si nu scimu cumu si candu ti-ai poté scóte incai ebeltuélile veali, cá-ei numerulu publiculu n'ost'ru inibitoriu de carti inea e micu, da fórté micu. Experto crede Ruperto! Calindarielé voru armá.

Proprietariu, editoriu si redactoru diriginte: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundictoriu si corectore: **Basiliu Petricu.**

RUBRICA ARTIȘTICE

Scire importanta pentru iubitorii sciintieloru istorice.

Avendu in vedere, cá opurile istorice sunt de unu folosu nemarginitu pentru toti acei cari pretindu a se numerá intre ómenii culti, si cu deosebire cunóscerea si studiarea istoriciloru nostri apare de o trebuint'a inevitabile pentru totu sufletulu de romanu; sciind'u mai departe, cá opurile cele mai renumite ale literatiloru romani de pe la finea secolulu trecut'u pana la midiu-loculu acestui secolu cea mai mare parte s'au tiparitu la Bud'a in tipografi'a Universitatii reg. a Ungariei; Redactiunea acestui diurnal'u a facutu pasi la mentiunát'a tipografia pentru de a pote face unu studiu seriosu d'in cartile literatiloru nostri tiparite acolo, si apoi a le scóte d'in pulberulu uitarii pentru a le latí intre romanii setosi de cunoscint'a esacta a opuriloru n'ost're literarie. Dar' spre adunc'a dorere a Redactiunei, acésta dorint'a si bunavoint'a a trebuitu s'a suferé naufragiu, deórece cartile tiparite in tipografi'a universitatii d'in timpii cei mai vechii panala anulul 1849 in ori ce limba s'a fia aparutu de abea cu doi ani mainainte cu totulul 400 de maji (centenarie) s'au vendutu la licitatiune publica ca nisce maculature cu unu pretiu bagatelul; pr'in ce romanii au perdutu unu tesauru fórté pretiosu pentru literatur'a nationala.

Dar' totu-si pentru de a poté repará in cátu-va acésta perdere nationala si a latí intre romanii sciint'ia istoriei: Redactiunea acestui diurnal'u s'a otaritu a retipari cu literile strabuniloru nostri cu incetulu t'ote operele classice ale istoriciloru nostri nationali si a le vinde cu unu pretiu fórté moderatu; si adeca:

Redactiunea va tipari inainte de t'ote in „Foisior'a“ sa „**Istoria romaniloru**“ de Petru Maioru; d'in „Foisior'a“ acésta opulu intregu se va tipari deosebitu totu cu acele litere pentru o carte de sine statore. Totu la unu patrariu de anu va esi de sub tipariu cáte unu tomu si asia cu finea anulul opulu intregu va formá patru tomu.

Fiacare tomu indata dupa apararea lui se va si tramite prenumerantiloru cu t'ota promptudinea.

Pretiuulu de prenumeratiune s'a defiptu in modulu urmatoriu:

1.) Cei ce sunt prenumerati séu se voru prenumerá la diurnalulu „Patria“ pe unu anu intregu deodata séu successive, voru primi istori'a lui Petru Maioru cu **unu fiorinu v. a.**

2.) Cei ce nu sunt prenumerati la diurnalulu nostru, opulu intregu 'lu potu capeté cu **trei fiorini v. a.** daca ni voru tramite banii pana la finea lui Martie a. c.

3.) Pretiuulu de vendiare dela 1-a aprilie incolo va fi **cinci fiorini v. a.**

Candu va fi tiparitu opulu intregu, vomu aclude la „prevorbire“ biografi'a renumitului auctorul, si pentru de a poté completa acésta biografia: dorint'a n'ost'ra este a aclude totu-odata si portretulu lui Petru Maioru; dar' fiinducá acésta pana asta-di nu ni l'amu

potutu procurá, totusi propusulu nostru amu dori, s'el'u potemu si realisá: dreptu aceea pentru portretulu autenticu alu lui Petru Maioru pr'in acésta se escrie concursu pana la finea lui Juniu, si atuncea tramitiatoriulu va fi premiatu d'in partea Redactiunei „Patria“ cu **patru galbeni imperatesci.**

Voindu noi a contribui cátu de putienu pe altariulu literaturei romane cu retiparirea istoriei lui Petru Maioru si a inlesni procurarea opuriloru istorice romane: ni luám libertate d'a recomandá intreprinderea nostra seriósei atentiuni a romaniloru.

Pest'a 1/13. ianuariu 1872.

Redactiunea „Patriei.“

RESPNSU.

Multu Stimata Domnule redactoru!

Pre'n sinerile aceste mi iau libertatea a declará, cumca imputatiunile P. T. Dnii redactoru abu „Albinei“ in varietat'ile d'in nrulu 103. ddo 1/20. dec. dimpreuna cu antecedent'a ironia me nimerescu nemeritatu. — Nu am luat'u asupra-mi robulu de fericiri personale, dar' am cuventu a accepta dela diurnalistic'a de asta-di a se aventá la 'nalt'imea mistunei. Departe de-a me face mentoru, nu sim partasiu la neci unu feliu de discordii nefaste. — Nu cunosc'u neci cons'ervatiuni personale, neci egoistece, de cátu nevoile patriei mele si combaterea reului cu ori ce pretiu chiaru si sub respunderea cea mai grea. — Un'a data pentru totu deun'a pastrandu reciproc'a stima me subsemnu

Dorn'a Candreni (Bucovin'a), in 26/12. 1871.

binevoitoriu:

Isidoru Procopénu,
preotu romanu.

BIBLIOGRAFIA si LITERATURA.

1. Dupa mai multi ani de intrerumpere la 15. Ianuariu 1872. a reaparutu „**Sionulu romanescu**“ ca *foia basicéseca, literaria si scolastica*, sub redigerea dnii Dr. *Gregoriu Silasi.* Salutamu d'in t'ota anim'a reaparint'a acestui diurnal'u doritu, care de aci înainte va esi de 2 ori pre luna: in 1. si 15. a lunei, cuprindendu 1 1/2 — 2 c'ole. Pretiuulu: pre 1 anu 5. fi. v. a. pe diumetate de anu 2 fi. 50 cr. éra pentru Roman'a si tierile straine: 14 lei séu franci pre intregu, si 7 lei pre diumetate anulul. A se adresá la Redactiune, in seminariulu gr. cat. centralu d'in Vien'a (Schönlatern-Gasse Nr. 10).

2. Totu la anulul nou aparú in Iasi unu nou diurnal'u sociale cu numele „*Noulu Curieru romanu*“, avendu de redactore pre dnu *Ionu Scipione Badescu.* Acestu diurnal'u va aparé de 4 ori in septemana: Duminec'a, Marti'a, Joi'a si Sambata'a. Pretiuulu abonamentulu pentru Austri'a este 5 fiorini in hartia pre 6 leue. — Se recomanda pr'in redigerea de bunu gustu si editiunea elegante.

R.P.D.